

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Готельноресторанного та туристичного бізнесу

РЕФЕРАТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»

за темою:

МЕХАНІЗМИ ПОДОВЖЕННЯ І АКТИВІЗАЦІЇ
ТУРИСТИЧНОРЕКРЕАЦІЙНОГО СЕЗОНУ В ОДЕСЬКОМУ
РЕГІОНІ

Виконавець
студентка IV курсу ЦЗФН

Бушева Яна Василівна

Науковий керівник

к.е.н, доцент Михайлюк О.Л.

Одеса 2022

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні спостерігається підвищений попит на внутрішній туризм. За даними порталу туристичних рекомендацій TripAdvisor, у 2013 і 2014 роках 33% всіх українських користувачів порталу розглядали відпочинок всередині країни. З 2016-му ця цифра досягла 50%. А в 2019 році даний показник збільшився до 73%.

Туристична галузь має значний економічний вплив на розвиток Одеси і Одеської області. Вона сприяє створенню робочих місць, розвитку місцевої інфраструктури, формуванню доходів місцевих бюджетів. Після анексії Криму в 2014 році, Одеса зайняла першість серед морських курортів України.

Туристичний потік до Одеси виріс більше, ніж загальний туристичний потік в Одеську область - 22% проти 11%. Причина такої різниці в динаміці – Одеса має більш розвинену інфраструктуру і може прийняти більше туристів, ніж курортні місця в області. До того ж гарячий сезон на курортах області значно коротший - з середини липня по серпень. Перевагами невеликих курортів, таких як Сергіївка, Лебедівка, Миколаївка стали чисті пляжі, помітно нижчі ціни на проживання і меншу кількість туристів. Користується популярністю українська «перлина біля моря» і серед іноземців – із загальної кількості туристів, близько 40% - іноземці, тоді як в області частка таких туристів набагато менша. Основну частину в'їзного туристичного потоку складають жителі прикордонних держав, на них припадає понад 80%.

Одеська область займає 3 місце в Україні за кількістю готелів, поступаючись лише Києву та Львівській області.

Мета – дослідження особливостей подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні.

Поставлена мета обумовила необхідність вирішення низки взаємопов'язаних **завдань**, серед яких основними є:

- аналіз основних понять та визначень;
- дослідження нормативноправової бази туристичної діяльності;
- оцінка природноресурсного, екологічного та інфраструктурного потенціалів;
- аналіз сезонних туристичних потоків;
- пропозиція механізми ефективного розвитку різних видів туризму в регіоні;
- формування туристичних кластерів у регіоні.

Об'єкт дослідження – механізми подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні.

Предмет дослідження – теоретичні і практичні аспекти подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні.

Питання розвитку туристичного потенціалу висвітлюються у працях Бабкіна О.В. [12], Глушка В.О. [15], Дудчак О.І.[23], Оменльницької В.О.[47] та інших. Аналіз і специфіку розвитку туризму в Одеському регіоні

досліджують Нездоймінов С.Г., Галасюк С.С.[44-45], Михайлюк О.Л. [38-41], Шикіна О.В., Гончаренко Я.Є. [57] та інші.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у наступному:

- проаналізовано основні поняття та визначення;
- досліджено нормативноправову базу туристичної діяльності;
- оцінено природноресурсний, екологічний та інфраструктурний потенціали;
- проаналізовано сезонні туристичні потоки;
- запропоновано механізми ефективного розвитку різних видів туризму в регіоні;
- оцінено формування туристичних кластерів у регіоні.

Методи дослідження: аналогії (порівняльна характеристика рівня розвитку туризму в Україні та Одеському регіоні); порівняльного, історичного, статистичного аналізу - для аналізу розвитку туристичної сфери; предметного моделювання, метод аналіз-синтез, системно-структурний – для систематизації основних понять.

Інформаційна база дослідження. Дослідження по темі кваліфікаційної роботи проводилися за допомогою аналізу законодавчих актів; ДСТУ; літературних джерел, матеріалів офіційних сайтів об'єктів ресторанного бізнесу; сайту Державної служби статистики України.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатку. Загальний обсяг випускної роботи становить 80 сторінок. Робота містить 22 таблиці, 10 малюнків. Список використаних джерел включає 62 найменування.

Публікації по темі дослідження.

1. Бушева Я.В. ШЛЯХИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали II Міжнародної науковопрактичної конференції здобувачів вищої освіти (м. Одеса, 12 квітня 2022 р.) / Одеський національний економічний університет. Одеса: ОНЕУ, 2022. 164 с. (С. 16-19).

ОСНОВНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ. Надана характеристика основних понять та визначень. Проаналізована нормативноправова база туристичної діяльності .

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛІВ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ. Проаналізовано природноресурсний і екологічний потенціали для розвитку туризму у регіоні. Охарактеризовано інфраструктурний потенціал. Проведено аналіз сезонних туристичних потоків.

РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМИ ПODOВЖЕННЯ ТУРИСТИЧНОРЕКРЕАЦІЙНОГО СЕЗОНУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ. Запропоновано механізми ефективного розвитку різних видів туризму в регіоні. запропоновано напрямки формування туристичних кластерів у регіоні.

ВИСНОВКИ

1. Для розширення часових меж туристично-курортного сезону потрібно:

- врахувати існуючі недоліки у рекреаційно-туристичній сфері і розробити заходи щодо їх виправлення;
- посилити орієнтування на додатковий контингент споживачів послуг;
- розробити та суттєво посилити систему промо-засобів щодо залучення споживачів послуг.

Додатковим контингентом можуть стати:

- офісні працівники компаній, що діють на території України і розділяють свою відпустку на декілька періодів, в основному по тижню в сезон;

- працівники великих підприємств, які можуть отримувати путівки (курсівки) через профспілкові організації. Ці ж організації можуть повністю або частково оплачувати поїздки своїх працівників на «Тиждень оксамитового відпочинку», «Тиждень професійних навчань», «Тиждень джазової музики» а бо інший захід, який умовно буде тривати саме тиждень. Для цього треба залучити адресний агресивний маркетинг через ЗМІ, Інтернет, соціальні мережі. Розробити певні програми лояльності.

- пенсіонери з України та країн Балтії, які важко переносять спеку, а саме ці місяці є оптимальними для їх відпочинку. Такі бюджетні автобусні тури вже існують до Середземного узбережжя Іспанії та Італії. У нашому випадку – це може бути переліт чартерними лоукостами;

- люди з обмеженими можливостями для відпочинку та лікування (в тому числі інваліди-колясочники с проблемами опорно-рухового апарату) з України і країн Балтії. Для цього потрібно надати новий подих курортам Херсонської, Одеської області та інших приморських територій та природних об'єктів (Куяльник, Сасик та іншим в розбудувати інфраструктуру навколо Шаболатського лиману), впровадити досі провалену програму інклюзивності.

2. Для підвищення ефективності діяльності санаторно-курортного комплексу потрібно:

- зниження у міжсезоння собівартості рекреаційних послуг, цін на послуги санаторно-курортних установ до рівня беззбитковості з одночасним розвитком супутніх послуг;

- забезпечення диверсифікації туристичного продукту та розвиток нових сегментів ринку рекреаційних послуг;

- активізації розвитку в міжсезоння зимового, морського, етно-, мисливського, військового та інших видів туризму;

- розвиток спеціалізованих об'єктів туристичної інфраструктури, орієнтованих на міжсезоння: критих і відкритих басейнів з підігрівом морської води, з термальною водою, бюветів мінеральної води, розважальних центрів.

- зменшення частки тінізації послуг, що сприятиме підвищенню доходів місцевих бюджетів;
- формування офіційно врахованої мережі готелів та альтернативних місць розміщення туристів і рекреантів економ класу (малих і міні-готелів, апартаментів), розважальних об'єктів;
- формування бази даних та вдосконалення звітності об'єктів сфери індустрії розваг, розміщення туристів, закладів харчування;
- залучення недержавних ділових об'єднань для забезпечення контролю над дотриманням вимог до сертифікованих видів діяльності в рекреаційній сфері.

3. Важливим є створення унікальних вражень. Пріоритетом ділових туристів є відвідування конференції або зборів, але вони також можуть залишатися в місті або регіоні на деякий час. Частково це пов'язано з проведенням оздоровчих заходів.

4. Розвитку національного та регіонального туризму сприятиме:

- розробка Національного плану (проект) дій в сфері креативної індустрії та індустрії гостинності на основі суспільно-приватного партнерства та індикативного планування, відповідно до якого владні органи інформують економічних суб'єктів про цілі та засоби державної економічної політики щодо пріоритетних траєкторіях економічного розвитку, що передбачає з використанням системи економічних індикаторів за інвестиційної підтримки бізнесу та суспільства;

- інвентаризація рекреаційного капіталу, тому що: в сучасному державному класифікаторі економічної діяльності (КВЕДі, що налічує 99 розділів), рекреаційне природокористування або ж рекреаційно-туристична діяльність не виділяється окремою статтею:

- вдосконалення інформаційної бази та системи статистичної звітності щодо стану рекреаційно-туристичної діяльності та використання природних рекреаційно-туристичних ресурсів з позицій відносин власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси та основні виробничі фонди суб'єктів господарювання із економічною та грошовою оцінкою природного рекреаційного ресурсу;

- розбудова економічних відносин власності на рекреаційно-туристичні ресурси, зокрема визначення різних форм власності, встановлення обмежень у формах та правах власності узгодження інтересів суб'єктів рекреаційної діяльності;

- вдосконалення регламентації діяльності суб'єктів рекреаційно-туристичного господарювання (сертифікація ресторанів, готелів з урахуванням стану довкілля, маркування відповідно до наявності комплексу природних ресурсів, джерел з мінеральною або термальною водою, грязями, біотою тощо) узгоджених з вимогами міжнародного законодавства.

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки ФМЕ Бушевої Я.В.

на тему:

МЕХАНІЗМИ ПОДОВЖЕННЯ І АКТИВІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОРЕКРЕАЦІЙНОГО СЕЗОНУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ

на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 Туризм

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2022 рік

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатку. Загальний обсяг випускної роботи становить 80 сторінок. Робота містить 22 таблиці, 10 малюнків. Список використаних джерел включає 62 найменування.

Об'єкт дослідження – механізми подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні.

Предмет дослідження – теоретичні і практичні аспекти подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ. Надана характеристика основних понять та визначень. Проаналізована нормативноправова база туристичної діяльності.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛІВ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ. Проаналізовано природноресурсний і екологічний потенціали для розвитку туризму у регіоні. Охарактеризовано інфраструктурний потенціал. Проведено аналіз сезонних туристичних потоків.

РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМИ ПОДОВЖЕННЯ ТУРИСТИЧНОРЕКРЕАЦІЙНОГО СЕЗОНУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ. Запропоновано механізми ефективного розвитку різних видів туризму в регіоні. Запропоновано напрямки формування туристичних кластерів у регіоні.

Ключові слова: механізми подовження туристичнорекреаційного сезону в Одеському регіоні, ефективний розвиток різних видів туризму.

SUMMARY

for the qualification work of FME student Busheva Ya.V.

on the topic:

EXTENSION AND ACTIVATION MECHANISMS TOURIST AND RECREATIONAL SEASON IN THE ODESSA REGION

for a bachelor's degree in 242 Tourism

Odessa National University of Economics, Odessa, 2022

Structure and scope of work. The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of sources used, an appendix. The total volume of the final work is 80 pages. The work contains 22 tables, 10 figures. The list of used sources includes 62 names.

The object of study - the mechanisms of prolonging the tourist and recreational season in the Odessa region.

The subject of research - theoretical and practical aspects of extending the tourist and recreational season in the Odessa region.

SECTION 1. THEORETICAL FUNDAMENTALS OF THE TOURIST BUSINESS. The characteristic of the basic concepts and definitions is given. The normative legal base of tourist activity is analyzed.

SECTION 2. ASSESSMENT OF THE REGIONAL POTENTIALS FOR TOURISM DEVELOPMENT. Natural resource and ecological potentials for tourism development in the region are analyzed. Infrastructural potential is characterized. The analysis of seasonal tourist flows is carried out.

SECTION 3. MECHANISMS FOR EXTENDING THE TOURIST AND RECREATIONAL SEASON IN THE ODESSA REGION. Mechanisms for effective development of various types of tourism in the region are proposed. The directions of formation of tourist clusters in the region are offered.

Key words: mechanisms of prolongation of tourist-recreational season in Odessa region, effective development of different types of tourism.